

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

08. marts 2012

UPA 2012/59

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu matumuuna siunnersuummik aalajangiiffigisassamik imaattumik saqqummiussaqpunga:

Umiarsuit Kalaallit Nunaata imartaata 3-sømiilinit killeqarfiata iluani aniatitamik ikuallassaammik (svovl) ima akoqassusianik killiliisumik malittarisassaqarnerisa pitsaaqutaannik pitsaannequtaannillu Naalakkersuisut nassuiaateqaqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nassuiaatip inuussutissarsionermut inuunermut pisortanullu aningaasatigut avatangiisitigullu killissaritaasutigut pitsaaqutai pitsaannequtaalu isummerfigissavai.

(Inatsisartunut ilaasortaq, Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Tungavilersuut

Silarsuarmi umiarsuit imarsuarmi angallannerat CO₂-mik aniatitsinermut assorujussuaq pilersueqataavoq. Silarsuarmi arlaqartorujussuarni imarsuartigut angallannermi mingutsitsineq killilerniarlugu inatsisiliortoqarsimavoq.

Ikummatissamik oqimaatsumik taaneqartartup (heavy fuel) atugaanera pillugu, soorlu asser-suutigalugu Sikuiuitsumi Kujallermi atorneqarnissaa inertequtaavoq. Taamatuttaaq ilior-toqarsimavoq Svalbardimi pinngortitami allanngutsaaliukkani annerpaani pingasuni.

Allanissaaq umiarsuit ikuallassaammik aniatitsinerat millilerniarlugu sukumiisumik sam-misaqarsimapput. FN-ip imarsuaq pillugu suleqatigiiffiata (IMO-p) innersuussutigaa nunat ataasiakkaat "Emission Control Areas"-inik taaneqartartut, immikkoortortat umiarsuarniit iku-allasaatinik silaannarmut akuliutsitsisarnerisa millilernerqarnissaannik sakkortunerusumik pi-umasaqarfiusut pilersissagaat. Umiarsuaatileqatigiit piumasaqaatinut ukiuni arlaqartuni na-leqqussarnissaminnut periarfissinneqarsimapput, tamatumalu kingorna piffissami aalajanger-simasumi ikuallasaatip aniatitaasup annertussutsimigut akuerisaasup sulii aamma minneruler-seqqinneqarnissaa siunnerfigineqarsimallunissaaq. Taamatut aqqissuussiffigisaasut ullumik-kut ilisimaneqartut tassaapput Det Baltiske Hav (Estlandip Letlandip Litauenillu Imartaat), Nordsøen aamma Amerikap Canadallu Imartaat. USA-mi naatsorsorneqarsimavoq avatangiis-inut piumasaqaatit sakkortunerusut inuit 8.300-t inuunerat annaassinnaagaat, tassa Amerika-mi illoqarfiit umiarsualiviusut aqqusaartor-neqarnerpaat eqqaanniittut napaatinik astmamik kræftimillu atuiffiunerulersarsimmata¹.

Siunnersuutigaara nalunaarusiortoqassasoq, "Emission control area"-mik Kalaallit Nunaata imartaani 3 sømiilit iluanni aqqissuussineq atuleraluaraanni avatangiisitigut aningaasatigullu kingunissat qanoq ittuussanersut. Iimagisariaqarpoq umiarsuit ikuallassaammik aniatitsine-risa annertussusiinut sakkortunerusunik piumasaqaateqarneq aningaasatigut kingunekar-umaartoq, pitsaasunik pitsaanningsunillu. Aallaqqaataani suliariniakkami pineqartumi piuma-saqaatit sakkortunerulernerat pissutigalugu umiarsuaatileqatigiit aningaasartuuteqarnerulersin-

¹ Najoqutaq: Ingeniøren, 22/12 2010

naassapput. Paarlattuanik immaq ilimagisariaqarpoq Nunap CO₂-mik naatsorsuutai pitsaasumik kinguneqassasut, ullumikkut Nunatsinni nunanit allanit CO₂-mik pissarsilluni pisinernut aningaasartuuteqarnarmat.

Taasariaqarpoq siunnersuummi pineqartoq aalajangersimasumik tassarpiaammat umiarsuit ikuallassammik akoqassusermik aniatitsinerup killiliiffiginiarnera, ikummatissap qanoq ittup atorneqarnissarinngisaa. Taamaattumik sulii ikummatissaq oqimaatsoq, heavy fuel, killeqarfiup Kalaallit Nunaata imartaani 3-sømiilit iluanni atorneqarsinnaassaaq, naak nalunaarusiap innersuussutigisinnaagaluaraa umiarsuit ikuallassaammik aniatitsinerat killilersimaarneqassasoq.

Aningaasatigut allaffissornikkullu pisortanut kingunissaat.

Nassuiaatip suliarinera Djøfip (inummut ataatsimut) ukiumut suliarisinnaasaasa naatsorsorne-rannut ¼ missingersuutaassaaq (500.000 kr)

Aningaasatigut allaffissornikkullu namminersorluni inuussutissarsiornermut kingunis-saat

Naamik soqanngilaq.

Aningaasatigut allaffissornikkullu innuttaasunut kingunissaat

Naamik soqanngilaq.